

MŰEMLÉK VÉDELEM A MEGYÉBEN

Röviddel

A felszabadulás után kelt életre a műemlékvédelemről szóló törvény, amelyre büszkék voltunk és amelyre szívesen hívatkoztunk a külföldiek előtt is. De valami hiba csúszott egyrészt a törvény végrehajtásába, másrészt a történelmi tárgyu emlékek védelmébe, tehát végeredményben a műemlékvédelem gyakorlati munkájába. Azí semkisérvem vonta kétségbe, hogy a műemlékek a dolgozó ember alkotó tevékenységének történelmi visszatüköztető és sok más emlék mellett ezek is hirdetik az ember szellemének nagyságát, a névtelen jobbágyok, majd később munkások szorgalmát, erőfeszítéseit. Egy-egy templomban, egy-egy várban, vagy kastélyban sok szép gondolat húzódik meg s a gondolatot tetek a dolgozó szászerek cselekvő akaratára, munkájának ritmusa változta át, amikor egyik köfjével, másik ácsolással, harmadik díszítéssel, negyedik a kömüves munkával áldozta erejét lakóhelyének széptérsére.

Sokan beszélték ezeknek az emlékeknek megővésétől s talán nem volt olyan értekezlet, ahol szóba nem került a vételemből reánk hagyományozott emlékek megővésének szükségessége. De gyakorlati, hétköznapi tette alig-alig változott át az eszmei elismerés s miközben felismerték a hibákat, megállapították az orvosias igényt, nem tettünk sokat a tényleges megővés érdekében.

ÉRDEKESSEGEK

GAZARSIROZZON A ZÁLOGHÁZBAN!
A párizsi zálogházak bevételé az elmúlt év folyamán elérte az 5 millió frankot. A nárcziak 203 000 különböző dolgot helyeztek el a zálogházakban, köztük gépkocsikat is. Mivel jelenleg Párizsban a zálogházak a legolcsóbb garázsok.

CHURCHILL CHAMBERLAINRÓL

Nemrégiben jelent meg Winston Churchill aförizmai gyűjteménye, amelyeket beszédeiből és könyveiből válogattak össze. Ime egyik mondanása Chamberlainról, a müncheni „hörsörl”: „Csupán egyetlen dologban határozott voltam, hogy határozatlan les: szilárd a gyöngességében, hajthatatlan az állhatatosságában és mindenható a tehetetlenségében.”

A ROMÁNIA

Magyarország között megkötött kulturális egyezmény keretében márciusban Bukarestbe érkezik a budapesti Operettszínház társulata. A budapesti Operettszínház a román fővárosban többször bemutatja a „Csárdáskirálynő”-t és néhány előadást tart Kolozsvárott.

Újabb mezőgazdasági területeket vesznek művelésbe Romániában

Románia-szerte mozgalom indult, hogy hasznosítsák a gyenge termőerejű vagy egyáltalán ki nem használt földterületeket, és ezzel visszaadják azokat a mezőgazdaságnak. E mozgalom eredményeként ide Románia szántóterülete a tervek szerint 318 ezer hektárnó. E területnek több mint a fele Bukarest, Craiova, Galati, Constanta és Temesvár tartományban van. A szántóterületek úgy növelik, hogy feltörik a gyenge termőerejű legelőket és kaszálókat, talajjavítást végeznek stb. Jelentékeny területeket adnak vissza a mezőgazdasági termelésnek, akár szántóföldként, akár pedig legelőként a Duna-deltában. Kihasználják a mocsaras és cserjés területeket, az országutak menti részeket, az országúti övezeteket és a vasutak mentét. Románia szántóterülete oly módon az év végéig elérheti a 10 millió hektárt.

A szakemberek számításai szerint, ha az újonnan megszületett mezőgazdasági területek csupán 75 százalékát vetik be gabonával, hektáronként 12 mázsás átlagterméssel, a román nép gazdaság gabona-termésmé legalább 350 ezer tonnával növekszik.

Az önképzőkörök munkájáról

Csaknem minden felszólalásban szó esett az önképzőkörök munkájáról. Az önképzőkörök lényegében ebben az évben kezdtek működni a legtöbb iskolában. Még nagyon sok baj van az önállósággal, a diákok kezdeményező bátorságával. A Fazekas Gimnázium egyik tanulója azt mondotta, hogy nem a diákok hibája, hogy az önképzőkörök nem dolgoznak úgy, ahogy kellene, hanem tudják vonzani a fiatalokat. A többiek megcáfolták ezt a véleményít, inkább h a baj, hogy az elmúlt évek alatt a diákok nagyon elszoktak az önállóságtól és azt várják, hogy a tanárok minden kézzel fogható tevényt eljuttatják. Pedig a diákönképzőkörökre nagyon nagy feladat vár. Hiszen az a terv, hogy egy folyóiratot vagy antológiát adjanak ki, egyelőre sajnos csak terv maradtat és így az önképzőkörök a fórum, ahol a diákok bemutathatják a nyilvanosság előtt önálló alkotásaikat.

Éppen ezért nagyon életrel való az a gondolat, ami már a diákpárlament után a megvalósulás útjára lépett, hogy a KISZ és a városi diákintáncs irányításával hozzanak létre egy olyan közös önképzőkört, amelybe bevonnák a város valamennyi középiskolájának tehetséges diákjait, nemcsak az irodalmi érdeklődésűeket, hanem azokat is, akik a zenét, festészetet vagy éppen a botanikát szeretik.

Négy óran keresztül ülésezett az első diákpárlament.

Felsőoláltak és elmondták véleményüket a tanárok is. Nem tudtak elmondani mindent, ami manapság a diákok problémáit jelenti, de első lépésnek feltétlenül jó volt ez a diákpárlament. Nem szabad hagyni, hogy elveszen az a kezdeményezés, lehetőséget kell adni a diákoknak arra, hogy elmondhassák és megvitatathassák az őket érintő kérdéseket, mert ez az egyik feltétele annak, hogy határozott, bátor kiállítás, őszinte embe reklet neveljük.

N. ZA

MŰEMLÉK VÉDELEM A MEGYÉBEN

A munkában

nem állunk egyedül. Támogat bennünket az Országos Műemlékvédelmi Felügyelőség, de támogat elsősorban az országos sajtó, mert az utóbbi időben az MSZMP központi lapja, a Népszabadság, nem egy cikkben foglalkozott az országban szétszórt műemlékek állagának megővésével. S tudjuk, hogy a közsérek dolgozó népe milyen érdeklődéssel fordul egy-egy emlék felé s maguk a községi tanácsok éreznek erős lelkiismeretfurdalást azért, mert sokszor rajtuk kívül álló okok miatt — elhanyagolták a helyi emlékek megővését. Fel kell számolni az érthetetlen szőrt, amely ezen a téren határozott lépéseket mutatkozott meg s rá kell állbennünk arra, hogy sok it a területre hozva állandóan széldülő életünkben nem lohatjuk el a múlt alkotásainak törvői emlékeit.

A nagykeréki kastély helyreállításának munkája és ezzel tárhuzamosan a felbesszngőle ferve / más / kezdozsen halad előre. 150 000 forint szőrtőselet a Műemlékvédelmi Felügyelőség biztosít 20 000 Ft-tal a közséi sajtó hozzá a költsékekhez 50 000 Ft. Összevet a MOKKP fordít a rendbővítésre stb. szőrtőzettel a művelődségét osztály járul hozzá s azhoz, hogy ez a kastély végre a szocialista típusú államon helyül rendelkezésnek megfelelően nyerjen kihasználást.

Össze kell állítani a műemlékek állagának felméréséi kataszterét, mert tudnunk kell, mit kell megővelemezünk. S majd a jövő feladata lesz hogy kidolgozzuk a műemlékek történeti kataszterét, amely azt fogja minden érdeklődőknek megmondani, hogy egy-egy községekben milyen nagyobb nevezetességű emlékek voltak s azokhoz milyen események fűződnék. Ilyen pl. a debreceni régi vár, amely egykor Hunyadi Jánosnak és Szilágyi Erzsébetnek is lakóhelyül szolgált. Ebben a munkában különösen sokat kell várni a múzeumló és a levéltárlól, ahol megvannak az frásos emlékek s ezek alapján össze lehet majd állítani az egyes műemlékek történeti szőrtőit a helyzetét.

A merve

vezetői, elsősorban az MSZMP irányvóit, eddig is megértették az állagvédő munka jelentőségét s megvan minden remény arra, hogy ezt a munkát a jövőben még jobban fogják támogatni. Most már a helyi szervekben, a tanácsokban, a Hazaifias Népfőnt helyi bizottságain, s mindazok irányvóitként a helyi pártbizottságokkal meg kell határozni a munka sikerét tudják megővőitani a falvak dolgozó népeit a programok megvalósítására. A feladat szőrt s ha nagyobb büszkességgel fordulunk annak ezkorlati végrehajtására, nem kétséges, hogy önzőzetesen megvőnk majd az ország helyreállított műemlékeit, melynek jelentőségét majd márványvótóla örökíti meg, hogy állandó éberséggel vessé tudatunkba: ezen a helyen olyan esemény zajlottak le, melyek öbött formáló munkánkban példamutatón állhatunk elötlünk. A munkásokoztály a történelem minden haladó háromvónvát: összesüriti s nem törés frázis, ha azt szeretnék, hogy e téren is bebizonyosodjék: többet tettünk értékeket megmentéséért, mint a létűt időkbően bármikor. Ez a cél irányvítva a Megyei Műemlékvédelmi Tanács és a mezalankulás előtt álló járási műemlékvédelmi albizottságok munkáját!

Dr. Komoróczy György

RÖVID KULTURÁLIS HÍREK

Rio de Janeiroban nyolc évi szőnt után újra megjelent a „Lectura” című irodalmi-társadalmi-politikai folyóirat. Ez a kiadvány azoknak a haladó braziliai értelmiségieknek a sajtószerve, akik az irodalom és a művészet nemzeti haszománvainak megővésétől küzdenek.

A pekíngi Népművészeti Színházban nemrégiben bemutatták Lao Cse „A riksa” című renyének dramatizált változatát.

Damaszkuszban, Szíria fővárosában a közelműltban kiadták Hriszto Botev bolgár köllő verseskötetét.

William Dubois, a neves haladó amerikai tudós és irodalmár „A fekete láng” című

trilógiáján dolgozik, amely az Egyesült Államokban élő nézerek életét fogja ábrázolni 1870-től napjainkig.

Ninette de Valois, az Angol Királyi Balett igazgatónöje a Dancing Times című szaklapban írt cikkében bejelentette, hogy a Királyi Balett mindkettő támogatást a Szovjetunió Nagyszínházba szervezik át, mert csak színházuk művészi megővésére lenne szükséges megújítástól remélhető, hogy ismét versenyképesé válik a színpadokon.

Román rajz- és bábfilmeket mutatnak be az Egyesült Államok, Franciaország, Belgium és Olaszország televízió állomásán.

7-et egy csapásra

A cím csálóka, nem mese ez gyermek. A különböző áruhetekről lesz szó. Az alumíniumheétről, az edességheétről, a fehérheétről...

De bocsdán! ne hordjunk össze hetet-hat, menjünk szőrt sorjában. A legelső hét története a világ kezdetéig nyúl vissza, mikor az Ur állítoilag teremte-hetet rendezett. Már az a hét sem volt jól megszervezve, mert fehérs volt az oldalborás és Adámtól kellett egy darabot visszakeréni Eva előlőltatásához. Eva „háldból” nagy alma-hetet rendezett a tudás fája alatt, és annyi bölcsességet etetett meg Ádámnal, hogy akár azonnal könyv-hetet lehetett volna tartani nekik. De az Ur valamért megharagudott az egy vasárnapi prédikációval bezárt a ünnepi paradicsom-heteket.

Ez a tragikus hétevége so-káz elvette a kedvűket a hetektől. Csak a XX. század derekán jött meg újra a guszus, de éppen ellenkező előjellel. Mig a nagy teremto-hét előtt a világmindenség hiányzott volt, és ezt igyekezett pótlani az Ur, addig a jelenkőri hetek kimaradt árucikkeken igyekeznek túladni. Az egész feljűitás az ünnepi zenei-hetekkel kezdődött. Itt még nem volt semmi baj, mert a kimaradt szőmfőniák akár

Diákok saját magukról

Diákpárlament volt a Fazekas Gimnáziumban

Diákpárlament, ezt a szőit egy mondatban talán úgy lehetne legjobban meghatározni: olyan fórum, ahol diákok beszélnék diákokról, azaz saját magukról. Az elműt években nem nagyon volt szokásban, hogy a különböző iskolás diákjai így összejőjenek megvitatni azokat a kérdéseket, melyek elsősorban és legközelebből őket érintik. Pedig van ilyen kérdés bőven, és nem árt, ha néha a legilletékesebbek megvitatják maguk között. Ezért volt di-

cseréire és követésre méltó kezdeményezés a Fazekas Gimnázium részéről, hogy csütörtök délután párlamenti ülésre hívta össze az egyes debreceni középiskolák képviselőit.

A Fazekas-hét keretében rendezett diákpárlamentek két napirendi pontja volt: előadás a régi debreceni diákról és vita a mai diákok mai problémáiról.

Az első napirendi pont előadója Bajkó Mátján, a Kos-

ÉRDEKESSEGEK

GAZARSIROZZON A ZÁLOGHÁZBAN!
A párizsi zálogházak bevételé az elműt év folyamán elérte az 5 millió frankot. A nárcziak 203 000 különböző dolgot helyeztek el a zálogházakban, köztük gépkocsikat is. Mivel jelenleg Párizsban a zálogházak a legolcsóbb garázsok.

CHURCHILL CHAMBERLAINRÓL
Nemrégiben jelent meg Winston Churchill aförizmai gyűjteménye, amelyeket beszédeiből és könyveiből válogattak össze. Ime egyik mondanása Chamberlainról, a müncheni „hörsörl”: „Csupán egyetlen dologban határozott voltam, hogy határozatlan les: szilárd a gyöngességében, hajthatatlan az állhatatosságában és mindenható a tehetetlenségében.”

A ROMÁNIA

Magyarország között megkötött kulturális egyezmény keretében márciusban Bukarestbe érkezik a budapesti Operettszínház társulata. A budapesti Operettszínház a román fővárosban többször bemutatja a „Csárdáskirálynő”-t és néhány előadást tart Kolozsvárott.

Újabb mezőgazdasági területeket vesznek művelésbe Romániában

Románia-szerte mozgalom indult, hogy hasznosítsák a gyenge termőerejű vagy egyáltalán ki nem használt földterületeket, és ezzel visszaadják azokat a mezőgazdaságnak. E mozgalom eredményeként ide Románia szántóterülete a tervek szerint 318 ezer hektárnó. E területnek több mint a fele Bukarest, Craiova, Galati, Constanta és Temesvár tartományban van. A szántóterületek úgy növelik, hogy feltörik a gyenge termőerejű legelőket és kaszálókat, talajjavítást végeznek stb. Jelentékeny területeket adnak vissza a mezőgazdasági termelésnek, akár szántóföldként, akár pedig legelőként a Duna-deltában. Kihasználják a mocsaras és cserjés területeket, az országutak menti részeket, az országúti övezeteket és a vasutak mentét. Románia szántóterülete oly módon az év végéig elérheti a 10 millió hektárt.

A szakemberek számításai szerint, ha az újonnan megszületett mezőgazdasági területek csupán 75 százalékát vetik be gabonával, hektáronként 12 mázsás átlagterméssel, a román nép gazdaság gabona-termésmé legalább 350 ezer tonnával növekszik.

Az önképzőkörök munkájáról

Csaknem minden felszólalásban szó esett az önképzőkörök munkájáról. Az önképzőkörök lényegében ebben az évben kezdtek működni a legtöbb iskolában. Még nagyon sok baj van az önállósággal, a diákok kezdeményező bátorságával. A Fazekas Gimnázium egyik tanulója azt mondotta, hogy nem a diákok hibája, hogy az önképzőkörök nem dolgoznak úgy, ahogy kellene, hanem tudják vonzani a fiatalokat. A többiek megcáfolták ezt a véleményít, inkább h a baj, hogy az elműt évek alatt a diákok nagyon elszoktak az önállóságtól és azt várják, hogy a tanárok minden kézzel fogható tevényt eljuttatják. Pedig a diákönképzőkörökre nagyon nagy feladat vár. Hiszen az a terv, hogy egy folyóiratot vagy antológiát adjanak ki, egyelőre sajnos csak terv maradtat és így az önképzőkörök a fórum, ahol a diákok bemutathatják a nyilvanosság előtt önálló alkotásaikat.

Négy óran keresztül ülésezett az első diákpárlament.

Felsőoláltak és elmondták véleményüket a tanárok is. Nem tudtak elmondani mindent, ami manapság a diákok problémáit jelenti, de első lépésnek feltétlenül jó volt ez a diákpárlament. Nem szabad hagyni, hogy elveszen az a kezdeményezés, lehetőséget kell adni a diákoknak arra, hogy elmondhassák és megvitatathassák az őket érintő kérdéseket, mert ez az egyik feltétele annak, hogy határozott, bátor kiállítás, őszinte embe reklet neveljük.

N. ZA

NAPLÓ 5

1958. MÁRCIUS 4.
Fülöp György

